

Sygn. akt IV KK 415/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 lutego 2014 r.,
sprawy **R. C.**
skazanego z art.177 § 2 kk
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 23 kwietnia 2013 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 29 marca 2012 r.

postanowił

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2) obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 29 marca 2012 r., uznał R. W. C. za winnego tego, że w dniu 21 marca 2007 r. w R., umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, iż zamontował w użytkowanym przez siebie ciągniku siodłowym marki Volvo F12, do którego dołączona była naczepa marki Jumbo, koło składające się z obręczy oraz opony bezdętkowej marki „Kormoran” o rozmiarze 315/80 R, której stan techniczny dyskwalifikował ją jako dopuszczalną do eksploatacji, przy czym był świadom tej okoliczności z uwagi na wygląd zewnętrzny opony przed jej zamontowaniem, liczne ubytki w ogumieniu, nierównomierne zużycie bieżnika, a następnie kontynuował jazdę tak

wyposażonym pojazdem na drodze krajowej nr 9, zagrażając w ten sposób bezpieczeństwu drogowemu i narażając na szkodę innych uczestników ruchu, pokonując trasę do O. i powrotną, gdzie podczas pokonywania łuku drogi w miejscowości R. spowodował nieumyślnie wypadek, w ten sposób, że doszło do rozerwania zamontowanej opony, tzw. „wystrzału”, w następstwie czego zestaw pojazdów Volvo F12 oraz naczepy „Jumbo” przemieścił się gwałtownie na lewy pas ruchu, gdzie zderzył się z samochodem marki Hyundai Galloper prowadzonym przez R. Z., w następstwie czego R. Z. oraz pasażerowie samochodu Hyundai D. Z. i M. Z. ponieśli śmierć na miejscu, przy czym nie zachował ostrożności wymaganej w okolicznościach, w jakich się znalazł, mając z racji wykonywanego zawodu możliwość i powinność przewidzenia popełnienia czynu zabronionego, to jest dokonania czynu z art. 177 § 2 k.k. i na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł o dowodzie rzeczowym a następnie o kosztach procesu.

Apelacje od tego wyroku złożyli: oskarżony, jego obrońcy, prokurator i pełnomocnik.

Oskarżony kwestionował ustalenie o umyślnym naruszeniu zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym oraz zarzucił rażącą surowość kary.

Obrońcy oskarżonego zarzucili:

- 1) „mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku rażącą obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie: art 201 k.p.k. polegającą na nie wyjaśnieniu przez Sąd oczywistych sprzeczności wniosków końcowych w opiniach biegłych Instytutu Badań DNA Sp. z o.o. Zakład Ekspertyz Kryminalistycznych w Warszawie i Biura Ekspertyz Kryminalistycznych BIO GEN, w szczególności nie skonfrontowanie biegłych wydających ww. opinie, art. 4, 5, art. 7. art. 410 i art. 424 k.p.k. polegającą na jednostronnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz rozstrzygnięciu nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego R. C.”,
- 2) „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku polegający na uznaniu, że oskarżony umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób ,że zamontował w użytkowanym przez, siebie ciągniku siodłowym opony bezdętkowej marki

»Kormoran«, której stan techniczny dyskwalifikował ją do eksploatacji z uwagi na jej wygląd zewnętrzny w postaci licznych ubytków w ogumieniu, nierównym zużyciu bieżnika, podczas gdy materiał dowodowy w szczególności dowody osobowe zeznania świadków [...] ustaleniu temu zaprzeczają”.

Skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator i pełnomocnik zarzucili rażącą niewspółmierność (łagodność) kary i niesłuszne zaniechanie orzeczenia środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, po czym wnieśli o podwyższenie kary pozbawienia wolności do 5 lat i orzeczenia na taki okres wskazanego zakazu.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r., Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 42 § 1 k.k. i 43 § 1 i 3 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, zobowiązując oskarżonego do zwrotu prawa jazdy, zaś w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego złożył obrońca skazanego, który zarzucił „rażące naruszenie prawa, mogące mieć wpływ na treść orzeczenia, a to obrazę następujących przepisów prawa procesowego:

- art. 170, 193 i art. 201 k.p.k. przez bezzasadną akceptację oddalenia przez Sąd I instancji wniosku obrońców oskarżonego o wyjaśnienie sprzeczności w opiniach powołanych przez Sąd biegłych w niniejszej sprawie;
- art. 5 § 2 k.p.k. przez zaabsorbowanie do prawomocnego wyroku rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji- niedającej się usunąć wątpliwości dotyczącej tego, czy opona, którą zamontował oskarżony w pojeździe w lewym przednim kole, nadawała się do użycia, na niekorzyść skazanego, zamiast na jego korzyść;
- art. 7 i 410 k.p.k. przez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażającego się w stwierdzeniu, iż wiadomym jest, że wyjaśnienia oskarżonego są ułomnym środkiem dowodowym, albowiem oskarżony zainteresowany jest korzystnym wyrokiem. Powyższy zarzut dotyczy również odrzucenia zeznań W. W. oraz A. Z. Sąd I instancji uznał, iż w części dotyczącej opisy opony nie zasługują na wiarę, bo obaj są krewnymi oskarżonego, zaś Sąd odwoławczy dostrzegł to, iż A. Z. nie jest krewnym

oskarżonego, ale >>przecież to od niego oskarżony uzyskał przedmiotową opone<<, co spowodowało, że podzielił stanowisko Sądu I instancji w przedmiocie odmówienia wiary tym świadkom;

- art. 457 § 3 k.p.k. przez nieustosunkowanie się w sposób wyczerpujący w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego do zarzutów i wniosków zawartych w skardze apelacyjnej obrońcy R. C”.

Skarżący wniósł o uchylenie obu wyroków i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty, z wyjątkiem podanego po ostatnim *tiret*, nie dotyczą procedowania przed Sądem odwoławczym.

1. Sąd Okręgowy przed wydaniem zaskarżonego wyroku nie przeprowadzał postępowania dowodowego, w szczególności w zakresie opinii biegłych, których dotyczą art. 193 k.p.k. i 201 k.p.k. Obrońcy w apelacji ani w toku postępowania apelacyjnego nie składali wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych; tych samych w celu usunięcia sprzeczności w opiniach ani nowych biegłych. Zarazem nie podniesiono zarzutu naruszenia art. 167 k.p.k. przez zaniechanie przeprowadzenia takiego dowodu z urzędu. Tym samym, Sąd odwoławczy nie mógł uchybić wskazanym w kasacji przepisom art. 170, 193 i 201 k.p.k. Upoważnienie tylko podmiotów fachowych (m.in. adwokatów) do sporządzenia kasacji zobowiązuje te podmioty do respektowania wymogów postępowania kasacyjnego, w tym określonego w art. 519 k.p.k. w zw. z art. 520 § 1 k.p.k., iż stronie przysługuje kasacja jedynie od wyroku sądu odwoławczego. Z kolei art. 536 k.p.k. obliguje Sąd kasacyjny do rozpoznania tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia w ramach podniesionych zarzutów, ale ze względu na powyższe ograniczenie, skierowanych przeciwko wyrokowi sądu odwoławczego. Zarzut jest chybiony, jeśli Sąd ten nie mógł naruszyć wskazanych w tym zarzucie przepisów.

Nawet gdyby przyjąć, że w rzeczywistości treść zarzutu po pierwszym *tiret* naprowadza na uchybienie art. 433 § 2 k.p.k. przez wadliwe rozpoznanie pierwszego zarzutu apelacji, to i tak zarzut ów nie byłby zasadny. W pierwszym zarzucie apelacji nie podniesiono obrazy art. 170 i 193 k.p.k., a jedynie naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 201 k.p.k. Sąd Okręgowy odniósł się jednak do tego zarzutu na s. 5 i 6 uzasadnienia (k. 1252-3). Kasacja przeszła do porządku nad podniesionymi tam argumentami, ale przecież nie mogły one być pominięte przy rozważaniu, czy trafny jest odczytany w powyższy sposób zarzut skargi kasacyjnej. Wśród tych argumentów są również wyprowadzone z opinii biegłych z Instytutu Badań DNA – Zakładu Ekspertyz Kryminalistycznych (biegli nr 2 według kolejności dopuszczeń), m.in. taki, że przedmiotowe koło mogło być użyte tylko jako dojazdowe (a więc nie docelowe). Tymczasem oskarżony nie tylko, że wyjechał bez koła zapasowego, ale nie naprawił uszkodzonej opony w najbliższym zakładzie naprawczym, tylko jechał na dostarczonym kole najpierw do O., a później udał się na nim w drogę powrotną, przejechawszy do miejsca kolizji, w środku dnia powszedniego, co najmniej 37 km. Nie da się również pominąć, jak to czyni kasacja, przyczyn oddalenia przez Sąd Rejonowy wniosku o konfrontację biegłych. Sąd ten dysponował sprzecznymi opiniami biegłych z Instytutu Badań DNA i Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji (biegli nr 1). Prokurator złożył więc wniosek o dopuszczenie dowodu z trzeciego zespołu biegłych (k. 838). Sąd I instancji uwzględnił ten wniosek dopuszczając dowód z opinii BIO GEN Biura Ekspertyz Kryminalistycznych (biegli nr 3) – k. 828 v i 879. Sąd postąpił więc w myśl art. 201 k.p.k., przewidującego powołanie w takiej sytuacji innych biegłych. Następnie Sąd I instancji oddalił wniosek o konfrontację biegłych nr 2 z pozostałymi zespołami biegłych, motywując, że już wcześniejsza konfrontacja biegłych nr 1 i nr 2 nie doprowadziła do ujednoczenia stanowisk, i powołując się na treść opinii biegłych nr 1 i 3, jako wynik postąpienia w myśl art. 201 *in fine* k.p.k. (zob. k. 1059 v – 60). Podsumowując, konfrontacja biegłych, która była przeprowadzona między częścią biegłych i okazała się nieskuteczna, mogła być zastąpiona opinią trzeciego zespołu biegłych, a następnie, wraz ze zbieżną opinią wcześniejszą, podstawą ustaleń faktycznych.

2. Sąd odwoławczy nie naruszył art. 5 § 2 k.p.k. skoro nie powziął wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k., ani nie wyraził takowych Sąd I instancji. Wątpliwości strony nie zobowiązują sądów do ich podzielenia.

3. Przepis art. 7 k.p.k. wskazuje kryteria oceny dowodów, nie służy natomiast weryfikowaniu trafności kasacji. Zaś art. 410 k.p.k. określa faktyczne podstawy wyrokowania Sądu I instancji. Sąd odwoławczy nie mógł więc uchybić tym przepisom, skoro nie uzupełniał dowodów ani nie dokonywał nowych, odmiennych ustaleń faktycznych. Wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania W. W. i A. Z. co do możliwości użycia przedmiotowego koła zostały odrzucone dlatego, że przeczyły wnioskowi wynikającemu z opinii biegłych nr 1 i 3, ale także opinii biegłego J. C. Nie był dopuszczony w charakterze biegłego uprawniony diagnosta św. R. T., ale po okazaniu mu rzeczony opony zdyskwalifikował ją jako dopuszczalną do eksploatacji (k. 716), na co również powołał się Sąd I instancji (s. 13 uzasadnienia), a co nie spotkało się z reakcją autorów apelacji. Wreszcie, Sąd Rejonowy stwierdził to samo w wyniku dokonanych przez siebie oględzin koła (s. 16 motywów w zw. także z k. 1058). Brak wiadomości specjalnych nie zwalnia Sądu *meriti* od sprawdzenia, czy taka wiedza biegłych nie koliduje już z wnioskami płynącymi z oględzin dowodu rzeczowego.

4. W ramach zarzutu naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. nie wytyka się Sądowi Okręgowemu, że nie podał, czym kierował się wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za niezasadne, lecz iż nie uczynił tego wyczerpująco. Jednak lektura uzasadnienia Sądu Okręgowego przeczy takiej tezie. Cytowany w kasacji fragment motywów jest tylko wstępem do wywodów czyniących zadość wymogom art. 457 § 3 k.p.k., a nie jedyną odpowiedzią na zarzuty apelacyjne. Sąd odwoławczy zaakceptował m.in. ocenę Sądu *meriti*, opartą na opiniach biegłych nr 1 i 3, że oskarżony umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, ponieważ miał świadomość, że „użytkowanie pojazdu wyposażonego w oponę o takim stanie technicznym kłóci się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa”; że „ciągnik siodłowy wyposażony w oponę w żaden sposób nie zapewniającą jej bezpiecznej eksploatacji, może doprowadzić do wypadku drogowego, w którym zwłaszcza inne osoby mogą doznać uszczerbku na zdrowiu lub nawet śmierci”; „że prowadząc tak wyposażony pojazd w ruchu lądowym stwarza niebezpieczeństwo

dla innych jego uczestników” (zob. s. 28, 30, 32 uzasadnienia w zw. z opiniami biegłych – k. 836 v, k. 1058 v – 9). Biegli ci jednoznacznie stwierdzili, że „opona była w tak złym stanie technicznym, że można się było tego wystrzału spodziewać; jeśli nie w tym to w innym miejscu” (k. 1059), „przyczyną wystrzału był zły stan techniczny opony, a niefachowa naprawa opony mogła się przyczynić do tego wystrzału” (k. 836 v). Dlatego brak wiedzy oskarżonego o wcześniejszej niestarannej naprawie użytej opony nie znosił możliwości przypisania mu zaistniałego skutku.

Z wszystkich wyżej wymienionych względów należało uznać zarzuty kasacyjne i wnioski skargi za oczywiście bezzasadne.

Załączona do kasacji z dnia 29 lipca 2013 r. „ocena techniczna” – tzw. opinia prywatna z dnia 5 listopada 2013 r., nie jest opinią w rozumieniu art. 193 k.p.k. i dlatego oraz z uwagi na niedopuszczalność prowadzenia przez Sąd kasacyjny postępowania dowodowego nie może stanowić dowodu i nie była oferowana przez skarżącego jako dowód. Dokument ten nie mógł też służyć weryfikacji trafności zarzutów kasacyjnych, m.in. z tego względu, że nie ma wśród nich zarzutu utrzymującego, iż istniała możliwość wykazania przeciwieństwa tego, co Sąd odwoławczy uznał za udowodnione, że Sąd ten uchybił art. 167 k.p.k. nie działając w tym kierunku z urzędu, że obrona zaniedbała złożenia w odpowiednim czasie stosownych wniosków i sformułowania właściwych zarzutów oraz wniosków apelacyjnych a także odpowiedniej aktywności w toku postępowania apelacyjnego.